

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boșșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crisana”, „Detunată”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lăpovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Caransebeș”, „Sebeșana”, „Sebeșul-săseș”, „Seldgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgnea”, „Agricola”, însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LAPÉDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 10 Noemvrie 1907.

Nr. 45.

Situațiunea financiară.

Am semnalat în coloanele Revistei noastre în ultimele luni de repetite-ori, că situațiunea piețelor financiare, și așa destul de încordată, va deveni după toată probabilitatea, din ce ne apropiem de finele anului, din zi în zi tot mai încordată și am avertizat institutele noastre de bani continuu la precauțiune — pentruca evenimentele, ce vor urma să nu le afele cu totul nepregătite și să le aducă eventual în situații critice.

Oricât ne-am dat însă seamă de dezvoltarea relațiilor pieței internaționale de bani, la o scumpete și lipsă atât de mare de bani, precum vedem că dominează de prezent, pretutindenea, totuș nu ne-am așteptat. Din contră am sperat, că în urma restrângerii afacerilor, provocată în măsură mai mare sau mai mică de etalonul urcat, încetul cu încetul se vor reîntoarce în piața de bani iarăș stări mai normale. Și aceasta fără îndoială ar fi și urmat, dacă criza economică și financiară din America, o consecuență a speculațiunilor exagerate întreprinse acolo pe toate terenele, nu ar fi izbucnit cu atâta vehementă și nu ar fi ridicat pretenziuni atât de extraordinar de mari față de piețele de bani europene. Dobânda de 40 și 50%, ce se plătește în New-York pentru bani de zi și cursurile ne mai pomenit de scăzute ale celor mai bune hârtii americane au fost și sunt însă un stimulent puternic pentru plasarea mijloacelor disponibile din Europa în valori americane. Prin plasările acestea precum și prin marile cantități de mărfuri brute și fabricate trimise în Europa, America a atras la sine, prin Londra, cantități enorme de aur, cari în curs de abia o săptămână au fost evaluate la mai mult de 4 mil. funți, iar consecuența este scumpirea și împușinarea mijloacelor disponibile în piețele europene.

În fața acestei situații și pentru a-și apăra după posibilitate stocul de aur de nouă scurgeri Banca Angliei s'a văzut necesită în ultimele 8 zile a-și urca de trei ori etalonul, la 31 Octomvrie a. c. dela 4 $\frac{1}{2}$ % la 5 $\frac{1}{2}$ %, căruia i-a urmat la câteva zile 6 $\frac{1}{2}$ %, și în momentul când scriem aceste șire etalonul oficial din Londra va fi probabil deja 7%, un etalon ne mai pomenit de 3 decenii și mai bine la Banca Angliei. Cât de alarmată este opinia publică și presa engleză în urma acestor măsuri extraordinare a băncii de emisiune engleze, o dovedește apelul marelui ziar „Times” și a altor mari ziare, adresat banchierilor din Londra, prin cari aceștia sunt cu inzistență rugați să nu mai lase să treacă oceanul nici măcar un penny. Asemenea se face apel și la celelalte bănci de emisiune europene să vină cu mijloacele lor disponibile în ajutorul Băncii engleze strâmtorate, ajutor pe care banca Francei l-a și pus în vedere în sumă de mai multe milioane, pe lângă un etalon de 4 $\frac{1}{2}$ %.

Data fiind strânsa legătură, ce există între piețele internaționale de bani, măsurile luate de Banca Angliei și de Banca imperială germană, care asemenea și-a urcat etalonul la 7%, impun, natural, și Băncii Austro-Ungare precauțiune. Motiv de a-și urca însă etalonul — precum se anunță — banca noastră de emisiune deocamdată nu are, poziția ei fiind destul de tare, căci dispune afară de devize în valoare de K 60 mil., aflătoare în tezaurul ei, încă și de un însemnat fond de manipulațiune de peste K 100 mil. în devize și valute străine. La o urcare a etalonului actual de 5%, Banca Austro-Ungară va proceda numai când apărarea valutei sale i-se va impune prin evenimente extraordinare, la cari între împrejurările actuale nesigure ne putem aștepta în tot momentul. †

Criza financiară și băncile din provincie.

În Nrul 43 dela 24 Octomvrie al revistei „Magyar Pénzügy” a apărut un articol scris de Dr. Berényi Pál, care merită să fie cunoscut în cercuri cât mai largi. Pentru că dacă constatările din acel articol se potrivesc la băncile provinciale maghiare, cari — ori și cum — totdeauna s'au bucurat de sprijinul băncilor mari din capitală, cu atât mai mult se potrivește la băncile românești, cari nu s'au prea bucurat de sprijin din centru, și dintre cari disparent de puține au avut și au legături cu Banca austro-ungară. Iar concluziunile dlui Dr. Berényi sunt potrivite a scoate la iveală și mai mult însemnătatea „Solidarității” înființate de curând.

Spicueim din articolul amintit următoarele părți, cari ni-s'au părut mai de interes:

Dupăce autorul arată cum sub presiunea crizei financiare și a imputinării îngrijitoare a numărării băncilor mari au început să reducă, ba chiar să sisteze creditul; cum depunerile au început a deveni mai rare, ba a scădea chiar; cum aceste cauze au provocat urcarea etalonului, iar cesionarea împrumuturilor ipotecare a încetat aproape total; cum institutele de bani mai mari sunt amenințate cu pierderi însemnate prin scăderea mare a cursului hârtiilor de valoare, iar interesele creditelor ipotecare nu pot să le urce, s. a., urmează:

„Și în butul atâtor greutăți elementare, cu toate temerile numărătoare, nimeni nu poate zice, că institutelor de bani din provincie li-s'ar fi întâmplat ceva rău. Relațiunile schimbate ale pieței de bani n'au aruncat pe nici un institut din provincie în situația, că să fie avizat la ajutor din afară, sau chiar ca să fie fost silit a declara publice că e insolvent. Situația eră încordată, în mare parte și acum e așa, dar în provincie au rămas necunoscute acele simptome triste, cari în piața din Budapesta au amenințat cu perire un șir întreg de institute mici, iar în Croația au silit guvernul la o acțiune sistematică de salvare. Institutele noastre de bani din provincie își urmează așazicând neimpedecate munca lor extraordinar de grea și prin conducere înțeleaptă își dau silința a eși din greaua situație. Eu din parte-mi pun un deosebit pond pe fixarea acestui fapt. Pentru că văd în el două împrejurări: cum este că *organizația băncilor noastre provinciale nu e un ceva tocmai așa de fragil, cum o vestesc mulți*, iar a doua este, că *creditul băncilor provinciale totuș nu atârnă în măsură așa de mare de institutele cele mari de bani din Budapesta, precum o cred mulți*. Timpul critic de acum a dovedit, că băncile noastre provinciale nicidecum nu sunt institute atât de diletante, precum se spune din multe părți. Este în ele pricepere și prevedere și între împrejurări grele încă știu pluti bine pe valurile apei.... Institutele de bani din provincie au știut reduce creditul foarte frumos acolo, unde reducerea lui din cauza relațiilor de bani eră neapărat de lipsă. Și n'am cunoștință despre nici un caz, unde un institut de bani din provincie ar fi silit la plată pe clienții săi prin execuție formală. Știu însă cazuri, că unele bănci din capitală nici pe lângă camătă mare, foarte mare, n'au putut satisface cererii clienților lor, dintre cari apoi unii s'au adresat în provincie după bani”.

„Peste tot mișcarea banilor în lunile din urmă a fost foarte instructivă. Mare parte din banii băn-

cilor din provincie, așezați în capitală, s'au reintors în provincie, de unde o parte s'a întors iarăș în capitală, dar nu la institutele de bani, ci la cei ce oferiseră cambii de prima bonitate. Și iarăș capitalurile capitaliștilor din provincie, depuse la bănci din provincie, au luat drumul spre capitală unde la institute de primul rang primiau pe întrecute camătă mai mare după depunerile lor, decum plătesc institutele de bun nume din provincie. Cunoșc mai multe institute de bani din provincie, cari și azi sunt mai ieftine decât cele din capitală”.

„Deși în cursul acestui timp critic institutele noastre de bani din provincie au dovedit, că organizația lor supoartă furtuna, și inteligența, care e ocupată cu conducerea lor, e serioasă și circumspectă, totuș nu începe nici o îndoială, că s'au ivit ici și colo simptome îngrijitoare. Ca să amintesc numai câteva dintre ele e destul să avizez la grozavele sume legate și la marele material de cambii — neapete pentru reescont”.

„Pe lângă acestea mai vine apoi *nepregătirea*, care s'a manifestat în toate părțile în măsură foarte mare. Mi-a venit la cunoștință, că institute bine conduse, consolidate, între ele de acelea, cari nicicând n'au uzat de reescont, în grabă nici nu știau ce să facă, când au văzut că se gată numărarea. Nefind deprinse la circulația (îndosarea) de cambii n'au uzat nici de creditul ce avea la Banca austro-ungară, ci și-au pachetat hârtiile de valoare și le-au dus în altă parte pentru lombardare cu 6—6½ și 7%. Alt institut, dupăce și-a exhaustat creditul la Banca austro-ungară nu știă încătrău să se adreseze, ca să-și plăseze acceptele de prima bonitate”.

„Această nepregătire însă a scos la iveală o procedură, care nu se poate din destul lăuda, anume că un institut din provincie a bătut la ușa altui institut din provincie bine situat și la acesta, așazicând la colegul său, a căutat credit contra hârtiilor sale de prima bonitate. Și pot adauge, că cu succes și destul de culant*.*)

În restul articolului autorul arată, cum nevoia a adus cu sine ca institutele din provincie să între în legături unele cu altele, cum banii de provincie au ajuns să fie întrebuințați și la plasați tot în provincie, fără mijlocirea băncilor din capitală și deci fără provizie de mijlocitor. Timpurile critice de acum au învățat pe institutele din provincie să-și ajute ele singure dacă nu vor să fie lăsate fără ajutor.

Drept concluzie spune că institutele de bani din provincie să caute a se cunoaște reciproc și a se apropiă unele de altele, a se grupă, căci criza de acum le-a arătat, că numai în grupare, în tovărășie zace puterea.

I. P.

Reforma impozitelor.

(Continuare).

Proiectul de lege privitor la impozitul de câștig al întreprinderilor obligate la dare de seamă publică.

Obiectele impozitului.

Sub impozitul asupra capitalului și rentei cad toate acele averi (bunuri) cari afară de impozitul de venit nu sunt supuse altor impozite directe și cari nu pot fi conziderate ca niște venituri, ce rezultă dintr'o relație de serviciu. Baza impozitului o formează venitul brut al obiectului supus la impozit.

Acți se țin: 1. Interesele obligațiunilor de împru-

muturi, priorități emise de stat, de municipii, de societăți, precum și de întreprinderile obligate la publicitate, întrucât acelea, conform legilor în vigoare, nu sunt scutite de impozit. 2. Interesele capitalurilor imprumutate pe cambii, pe obligațiuni cu sau fără acoperire ipotecară sau pe alte documente; interesele după remanente de prețuri de cumpărare sau de arândare sau după alte pretenziuni; aci se înțeleg și interesele intereselor capitalizate. 3. Veniturile diferitelor fonduri și fundațiuni familiare, bisericesti și lumești, interesele depozitelor și cautiunilor. 4. Rentele viagere de toate categoriile. 5. Interesele și dividendele acțiunilor, obligațiunilor și altor hârtii de valoare din străinătate. 6. Sumele de arândă și cele plătite pentru alte prestațiuni sau drepturi. 7. Venitul capitalurilor plasate la societăți pe acții sau asociațiuni în formă de depozite spre fructificare sau în cont-curent, cu excepțiunea intereselor calculate din partea institutelor obligate la publicitate, pe calea compensațiunii. 8. Proviziunile și veniturile de interese intrate sub orice titlu la escontorii neimprotocolați și întreprinderile pentru mijlocirea de împrumuturi. Faptul, că pentru o pretenziune oarecare, ce derivă din o afacere comercială, s'a dat o cambie sau obligațiune încă nu stabilește obligamentul de a plăti după interesele acelei pretenziuni impozitul de rentă și capital.

Venitul de interese și rentă din țările coroanei ungare este supus la impozit fără privire că uzufructuarul locuiește în țară ori în străinătate. Venitul din străinătate este numai atunci supus la impozit, când uzufructuarul locuiește în Ungaria. Supuși străini, cari domiciliază în Ungaria mai mult decât un an sau se așază aici pentru câștig, cad sub aceleași considerațiuni ca și indigenii. În caz de reciprocitate venitul de interese și rentă din străinate este scutit de impozit.

Scutirea de impozit.

Scutite de impozit sunt toate veniturile, la cari impozitul nu se percepe prin detragere. Rentele acordate în cursul căsătoriei de un soț celui alt, fondurile pie: pentru zidirea de biserici, pentru îngrijirea mormintelor, fondurile și fundațiunile menite a promovă științele și instrucțiunea publică; indeosebi interesele capitalurilor aflătoare în posesiunea ori administrația bisericilor, școalelor și altor persoane morale susținătoare de școale, din cari se plătesc profesorii și se acoper alte trebuințe ale școalelor populare, convicțelor, preparandiilor etc. Veniturile de interese ale institutelor umanitare de tot felul. Depozitele judecătorești și orfanale administrate de stat etc. etc.

Cheia impozitului.

Baza impozitului asupra capitalului și rentei o formează, când impozitul se percepe prin detragere, interesele depozitelor administrate de institute; suma, care se poate ridică la scadență; venitul brut al anului premergător fixării impozitului; interesele efective ale pretenziunii în vigoare. Când renta se plătește în naturalii sau alte prestațiuni, valoarea acelora este a se transforma în bani. Interese pasive nu se pot detrage, cu excepțiunea cazului când contribuabilul documentează, că există o sarcină de drept privat, care poate reduce suma obiectului de impozit; mai departe sunt a se detrage spesele de întreținere în stare bună a edificiilor etc. Creșterea și decreșterea veniturilor în cursul anului nu alterează impozitul.

Impozitul asupra capitalului și rentei este de 5%. Sub excepțiune cad și se calculează 2% după: cheltuielile de întreținere a femeii, care nu trăiește

în căsnicie comună cu bărbatul, veniturile descendenților, a copiilor adoptivi, a ginerilor sau nurorilor și a fraților; cautiunile oficerilor și funcționarilor militari. 7% se plătesc după despăgubirile zecimilor preotești și în fine 10% după alte venituri, cari nu cad sub dispozițiile de mai sus.

Fixarea impozitelor.

Impozitele le fixează în fiecare an direcțiunile financiare după comune, pe baza fasiunii partidelor, în lipsa acestora din oficiu. Obligați a fasionă sunt proprietarul sau uzufructuarul obiectului supus la impozit sau toți proprietarii aceluia; mai departe reprezentanții (tutorii) minorenilor. Cel-ce întrelasă fasionarea la timp sau reface obiecte supuse la impozit se încarcă cu un adaus de 5%. Pentru capitaluri intabulate trebuie plătit impozitul după interese, până atunci, până când se stinge dreptul de pemn hipotecar. Dacă debitorul cade în concurs sau dacă renta ori capitalul împrumutat formează obiect de proces, atunci pe timpul concursului resp. a procesului fixarea continuativă a impozitului incetează.

Detragerea impozitului.

Fasiunea n'are loc și impozitul se percepe prin detragere la hârtiile de valoare supuse la impozit, la cassele orfanale, la depuneri spre fructificare unde plata are să se facă prin institutul de bani. Institutele de bani sunt obligate a prezenta perceptoratelor conpecte după interesele capitalurilor plasate la ele și a plăti impozitul cuvenit și anume la pătrar de an după interesele ridicate și la jumătate an după cele capitalizate. Cassa sau institutul, care efectuește aceste detrageri de impozite este responsabil pentru conținutul conpectului său. Impozitul de capital și rentă încassat pe calea detragerii este scutit de toate aruncurile (impozitele suplimentare) cari se bazează pe impozite directe. (Se continuă).

Contarea Cassei.

Băncile noastre folosesc în preponderanță contabilitatea italiană. În această metodă contarea cassei se efectuește după documente, specificându-se deosebita poziții în grupuri.

Acest metod ocupă foarte mult pe funcționarul care contează în registrul cassa și e foarte greoiu, ceea ce nu pretinde a mai fi dovedit.

Pentru ușurarea contării cassei am aflat de foarte practică extinderea principiului metodei italiene, care se relevează în diviziunea muncii, adecă posibilitatea de a efectul un lucru mai multe persoane deodată. Vom împărți deci contarea cassei mai multor persoane după deosebiții rami de operațiune.

Contarea se întâmplă în decursul zilei după facerea fiecărui document de cassă, prin aceea că documentul gata îl introducem imediat pe o listă anume pregătită spre acest scop, provăzută numai cu coloanele absolut necesare (ce corăspund deosebitelor conțuri întrebuintate).

Vom avea deci atâtea liste câți rami de operațiune cultivăm.

*) Un lucru, pe care băncile românești l-au practicat de mult și — sperăm — îl vor practică și mai mult după pătania de acum cu institutele din capitală. „Solidaritatea“ va avea rolul să mijlocească circulația sănătoasă a banilor între institutele noastre, cari își servesc interesele proprii înscriindu-se membri la această asociație a băncilor. I. P.

Listele de pe o zi formează coala de zi, care va purta un număr curent, ce se va însemna și pe fiecare listă.

Pentru mai mare evidență vom însemna deosebitele liste cu litere însemnând în conformitate documentele de casă.

Listele vor avea următoarea formă:

Nr.   Escont în .....

A	Cambii escontate		Interese curente	Interese tranzitoare	Provizioni	Cambii achitate	
	Numărul	Suma				Numărul	Suma
1							
2							
3							
4							
5							

Nr.   Credite cambiale în .....

B	Întrate					Eșite	
	Numărul creditului	Suma	Interese curente	Interese tranzitoare	Provizione	Numărul creditului	Suma
1							
2							
3							
4							
5							

Nr.   Împrumuturi hipotecare în .....

C	Întrate					Eșite	
	Nrul ipot.	Suma	Interese curente	Interese tranzitoare	Provizioni	Nrul ipot.	Suma
1							
2							
3							
4							
5							

Nr.   Depuneri spre fructificare în .....

D	Numele	Întrate		Eșite		
		Nrul depunerei	Suma	Nrul depunerei	Suma	Interese
1						
2						
3						
4						
5						

Nr. _____

Diverse conturi în _____

E	Numele	Intrate						Eșite	
1									
2									
3									
4									
5									

Lista E., se extinde pe două pagini deodată, și cuprinde toate acele conturi, cari nu încep în listele anterioare.

În genere mărimea listelor depinde de la mulțimea documentelor ce obțin; pot constă din o pagină sau mai multe.

La încheierea zilei adunăm (laterăm) coloanele de pe fiecare listă. Sumele primite ne servesc de

bază la contarea cassei. Scriem deci în registrul Cassa lângă numele contului suma ce ne-o dă coloana respectivă și astfel urmăm cu fiecare coloană până la fine.

Registrul cassa se va purta paginat având numai două coloane de sume, una pentru Debit, alta pentru Credit. De unde urmează, că dacă o coloană din Intrate are aceeași numire ca și o coloană din Eșite, în Cassa numirea se scrie numai odată, iar sumele le punem în coloanele Debit și Credit pe același șir.

Cassa

Debit

Credit

1907							
		Transport	334269	67	290001	77	
Septembrie	25	Escont	10567	50	11671	—	
		Interese de escont	491	64			
		Proviziuni ^{3-22 9-3-} A B C	17	22			

Mersul lucrului e următorul:

Listele le umplu aceia cari fac documentele. La încheierea zilei tot ei laterează coloanele. Și deoarece scopul acestei modalități mai este a afla imediat și

saldul cassei, ei fac și suma Intratelor și a Eșitelor, însemnând aceasta pe fiecare listă. Listele astfel gata se transpun contabilului care pe învălitoarea coalei, însemnând din fiecare listă suma Intratelor și Eșitelor, face saldul în modul următor:

Coala de zi din _____ 190.....

Nr. _____

Intrate

Eșite

	Saldul cassei de ieri				
A	Coala de escont				
B	Credite cambiale				
C	Imprumuturi hipotecare				
D	Depuneri spre fructificare				
E	Diverse conturi				
	Intrate				
	Eșite				
	Saldul cassei de azi				

Ca învălitoare poate servi lista E dacă se extinde numai pe o parte a coalei.

După ce se constată că saldul aflat consună cu saldul făcut de cassar atunci coala se contează în registrul cassa, adevărându-se aceasta prin subscrierea respectivă.

Această modalitate oferă siguranța că nu se va perde nici un document, nici mai târziu nu se va putea face vreo schimbare; drept aceea listele se provăd la încheierea zilei cu subscrierile celor ce le-au făcut, precum și a contabilului și a directorului, eventual a comisariatului de zi.

La bănci cu afaceri mai extinse unde diferiții rami de operațiune sunt împărțiți în secțiuni, acolo pe lângă listele A, B și C se vor aplica liste secundare E cari se vor însemna cu E_A, E_B, E_C, iar listele le vor subscrie și șefii de secțiuni.

Inducerea documentelor în liste se întâmplă pe nesimțite, nu răpește timp. Laterarea coloanelor abia ocupă un pătrar de oră; deci nu e spre greutatea funcționarilor cari fac documentele de cassă. Contarea cassei cu atât mai puțin.

Avem deci: contare ușoară, enunțarea soldului deodată cu cel dela cassă, și siguranță.

Mult se ușurează prin acest metod punctarea, și reviziunea.

Institutul nostru folosește deja de trei luni cu succes această metodă.

Lugoj, Octomvrie 1907.

Romul Dimboiu,

contabilul băncii „Poporul“.

Metodul de trecere în registrul „Cassa“ descris în cele premergătoare s'a născut din niziuința, de a înlezni lucrul contabilului și prezentând de fapt unele avantaje însemnate față de metodel obișnuite de contare în „Cassa“, ar putea fi introdus de probă și la alte bănci de ale noastre — și dacă se validează — încetățenit cu totul.

Red.

Hotărâri principiale ale Oficiului pentru asigurarea muncitorilor.

Sub obligamentul de a se asigura contra accidentelor cad și aceia, cari înainte de intrarea în viață a legii au fost deja asigurați pentru caz de accidente la vre-o societate de asigurare.

(Hotărârea Nr. 1192 dela 28 Septemvrie 1907).

Chestiunile de controversă ce se jvesc între casele pentru asigurarea muncitorilor de o parte și între patroni de altă parte, cu privire la plata taxelor de asigurare ale împiegaților le decid autoritățile industriale în conformitate cu §. 176 al art. de lege XVIII din 1884.

(Hotărârea Nr. 1288 dela 2 Octomvrie 1907).

Împiegații dela filialele institutelor de bani trebuie anunțați pentru asigurare la cassă cercuală competentă pentru sediul respectivelor filiale.

(Hotărârea Nr. 1425 dela 11 Octomvrie 1907).

Dela „Solidaritatea“.

Rugare către membrii asociației noastre.

Onor. institute de bani, cari s'au inseris între membrii asociației noastre și nici până azi nu și-au achitat deplin cuotele subscribe, sunt și pe calea aceasta, cu înzistență rugate, a-și achita de urgență restanțele.

Direcțiunea.

JURISDICȚIUNE.

Criteriile insolvenței. Prin decisiunea sa Nr. 523/1907 Curia reg. a enunțat, că execuțiile ordonate în massă, dar neefectuate încă nu documentează că debitorul și-a sistat plățile.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 7 Noemvrie 1907.

Situațiunea piețelor de bani europene, în loc de a se ameliora ca de regulă după ultimo, se prezintă în colori tot mai triste. Abia săptămâna trecută s'a fost urcat etalonul în Londra la 5½% și în Berlin la 6½%, și deja la începutul acestei săptămâni din nou au urcat London-ul la 6½% apoi la 7%, Berlin-ul la 7½% și Paris-ul la 4%. Știrile neliniștitoare din New-York, unde pe lângă toate asigurările contrare criza financiară n'a dispărut, și mai ales cererile mari de aur, cari caută cu orice preț și fără nici o conziderare la procent mai ales piața engleză, au forțat aceste ureări.

Totuș în situațiunea critică de azi puțin se așteaptă dela această scumpire, — de altcum extraordinară — a numărului; de aceea ziarele engleze apelează direct la banchierii englezi, ca să nu se lase ademeniți de un profit momentan, pentrucă atunci s'ar produce și în Anglia aceeași confuziune și neliniște ca și în America. Asemenea apelează foile engleze la băncile de emisiune de pe continent, să sară în ajutorul băncii engleze.

Banca Franciei s'a și declarat gata a escontă deocamdată cambii engleze pentru 3 milioane funți, cu 4½% cari să-i pue la dispoziția băncii engleze, și dacă va fi trebuință va escontă încă alte 3 milioane funți șterlingi în acelaș scop. Celelalte bănci europene își văd periclitată poziția proprie, prin urmare un ajutor din partea lor este imposibil.

Pe piața internă cererile de ultimo au fost foarte mari, bilete supuse la dare în circulațiune au ajuns la 242 milioane K față de 130 milioane K în a. tr. și întreagă circulațiunea de bilete a fost 2070 milioane K. În urma nouălor ureări a etalonului în Londra, Berlin și Paris, au început a se căuta și scumpi devizele peste paritate, așa că nu este eschis, ca și banca noastră de emisiune, pentru asigurarea stocului ei metalic, să recurgă la mijlocul aplicat de celelalte 2 mari institute de emisiune străine, decidând încă în ședința plenară convocată pe 9 crt. urcarea etalonului.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Sentinela“, institut de economii și credit în Satul-nou a ținut în 1 Noemvrie a. c. adunare generală extraordinară, cu care ocaziune s'a ridicat capitalul societar dela K 260,000 la K 340,000. Adunarea, cercetată de un număr mare de acționari, a votat cu mare însuflețire mulțamită protocolară președintelui și directorului executiv P. Stoica pentru munca și zelul desvoltat în afacerile institutului.

CRONICA.

O adunare a institutelor de bani din Bihor. La 27 Octombrie a. c. secția din comitatul Bihor, a „Asociației regnicolare a institutelor de bani din Ungaria“ a ținut în Oradea-mare o adunare, în care s'a pus în discuțiune actuala criză financiară și mijloacele prin cari aceasta ar putea fi, dacă nu delăturată, cel puțin ameliorată.

Dupăce mai mulți oratori au arătat cauzele, cari au provocat scumpetea de bani, s'au ridicat și unele voci contra institutelor mari de bani din capitală, căroro li-s'a făcut reproșul că deși sprijinite cu depuneri mari și ieftine din partea statului totuși au lipsit băncile provinciale de sprijinul lor, agravând astfel, — fără motiv mai ponderos — și mai mult situația.

S'au primit cu ocaziunea aceasta din partea adunării și mai multe propuneri, dintre cari relevăm următoarele: institutele de bani din provincie să petiționeze la guvern pentru împrumuturi ieftine; în adresa, ce se va înainta, guvernul să fie rugat a lua măsuri urgente pentru delăturarea lipsei de vagoane, care păgubește atât de greu comerțul; asemenea să se ceară delă guvern să scutească de orice competențe erariale *împrumuturile ipotecare* sub K 1000. În fine s'a primit propunerea ca Asociația să institue un *birou de informațiune*.

Bancnotele noue à K 20. La Banca Austro-Ungară se fac pregătirile necesare pentru imprimarea bancnotelor noue à K 20, ce se vor pune în circulație la 1 Maiu 1908, în locul bancnotelor aflătoare acum în circulațiune. Imprimarea recere mari pregătiri, căci trebuie imprimate 30 milioane bucăți. Nouele bancnote vor fi imprimate pe hârtie mai tare, decât bancnotele de acum, forma lor va fi drept-unghiulară și vor fi ceva mai mici decât bancnotele actuale de K 20 și ceva mai mari decât bancnotele de K 10. Coloarea roșie de acum va fi înlocuită cu colori violete, cam ca la bancnotele à K 10. Coloarea fundamentală însă nu este curat violetă, ci bate în violet astfel, că ținută câtră lumină, bancnota prezintă diferite colori. Este împărțită în două câmpuri; în una din acestea este un oval roșu-rosa, în care este imprimată numirea bancnotei. Cifrele de serii sunt roșii. În câmpul cel mai mic se află un cap de femeie, artistic executat, egal pe ambele laturi ale bancnotei, pe când la bancnotele de până acum au fost capete diferite.

Continuarea publicării articolului „Emigrările“ deocamdată se amână.

Posta Redacțiunii.

Gamma. Se va publica în Nrul proxim.

Sumar.

Situațiunea financiară. — Reforma impozitelor. — Criza financiară și băncile din provincie. — Contarea cassei. — Hotărâri principale ale oficiului pentru asigurarea muncitorilor. — Dela „Solidaritatea“. — *Jurisdicțiune:* Criteriile insolvenței. — *Revista financiară:* Situațiunea. — *Socetăți financiare și comerciale:* „Sentinela“. — *Cronică:* O adunare a institutelor de bani din Bihor, Continuarea publicării articolului „Emigrările“, Bancnotele noue à K 20. — Poșta redacțiunii.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 6 Noemvrie 1907.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, ... scut. de dare	109'85	110'30
4	„ „ Cor. . . . . „ „ „	92'50	92'70
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „	81'85	82'25
—	Impr. cu premii à 100 fl. . . . . „ „ „	193'—	192'—
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	143'25	144'—
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	76'25	77'—
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone „ „ „	99'60	100'—
4	„ rurale ungare . . . . . „ „ „	93'10	94'—
4	„ „ croato-slav. . . . . „ „ „	—	95'—
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc de dare	96'05	96'25
4	„ „ „ „ Ian.-Iulie „ „ „	95'90	96'25
4-2	„ „ „ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „ „	97'15	98'—
4-2	„ „ „ „ argint April-Oct. „ „ „	97'20	98'—
4	Losuri din 1860 à fl. 500.—	148'50	149'20
4	„ „ 1860 à fl. 100.—	202'—	207'—
—	„ „ 1864 à fl. 100.—	254'50	259'—
4	Renta austr. aur., ... scut. de dare . . .	114'15	114'50
4	„ „ Cor. „ „ „ „	96'15	96'50
3 1/2	„ „ de invest. „ „ „	85'75	—
C Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	91'50	92'—
5	„ „ Viena	102'40	—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	120'75	121'50
—	Imprumut Temes-Bega din 1897	91'90	92'60
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	96'10	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	98'05	98'—
4	„ „ „ 50 ani în coroane	99'50	99'50
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta în fl	100'—	100'25
4	„ „ „ în cor.	90'—	94'—
4 1/2	Obl. com. „banca „ ung. „ Pesta cu 10% premie	102'80	104'—
4 1/2	„ „ „ repl. 60 ani	94'—	94'25
4	Seris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	94'—	94'50
4	Obl. com. „banca „ ung. „ Pesta în cor	94'—	95'—
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	101'—
4	Seris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	92'25	93'40
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	99'50	99'25
4	„ „ „ „ „ „ „	93'75	93'50
—	Obl. cu premii Banca „ ung. „ hip. à K 100	—	104'—
5	„Albina“, Sibiu	—	101'—
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „	—	99'—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu, ...	99'50	99'50
4	„ „ „ „ Brașov	94'—	94'50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, ...	101'—	101'—
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „	99'50	99'50
4	„ „ „ „ „ „ „	94'—	94'25
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	271'—	—
—	1880 à fl. 100	—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	271'—	—
—	1889 à fl. 100	—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	249'—	248'—
2	„ „ „ sâmbesc à fres 100 —	104'—	110'—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	260'—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5.—	21'50	21'—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100.—	447'—	447'—
—	Buda, comuna à fl. 40.—	228'—	245'—
—	Pálffy, à fl. 40.—	198'50	204'—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10.—	46'60	46'—
—	„ „ ungară, à fl. 5.—	28'25	28'—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100.—	480'—	490'—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5.—	—	8'50
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4.—	—	10'50
F. Valute.			
—	Galbini imper pr. bucată	11'40	11'43
—	20 franci aur	19'21	19'21
—	20 marce aur	23'52	23'55
—	Sovereigns pr bucată	24'12	—
—	Ruble hârtie per bucată	2'54	2'55
—	100 Marce hârtie	117'60	117'62
—	100 franci hârtie	—	95'97
—	100 lire hârtie	96'10	96'20
—	100 lei hârtie	—	94'95

Cursul pieții Sibiului din 7 Nov. 1907.

	se cump.	se vând.
Galbini	K 11 24	11 34
Lei (bilete)	" 94 40	94 80
Lei (argint)	" 93 —	94 20
Marce (hârtie sau aur)	" 116 95	117 35
Napoleond'or	" 19 12	19 20
Lire turcești (aur)	" 21 55	21 75
Sovereigns	" 23 88	24 05
Ruble (hârtie)	" 253 —	254 50
Ruble (argint)	" 245 —	247 —

Bursa de București.

Cursul din 6 Noembrie 1907.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	101 ⁷ / ₈
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	91 ¹ / ₂
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	88
" " " seria A. și B. din 1905, 4%	"	"	87 ³ / ₄
" " " convertită din 1905, 4%	"	"	87 ³ / ₄
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	"	100 ³ / ₄
Scrisuri fonciare rurale 5%	"	"	99 ³ / ₈
" " " 4%	"	"	87 ¹ / ₄
" " " urb București 5%	"	"	97 ³ / ₄
" " " " Iași . . . 5%	"	"	93 ¹ / ₄

Bursa de mărfuri din Budapesta

Cursul din 6 Noembrie 1907.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde . .	24 10—24 90
" " Tisa	" " " " . .	24 15—25 30
" " Pesta	" " " " . .	24 05—25 20
" " Alba-reg.	" " " " . .	24 45—25 20
" " Bacica,	" " " " . .	24 25—25 05
Secară	" " " " . .	22 10—22 55
Orz	" " " " . .	15 70—16 10
Ovės	" " " " . .	16 ——16 80
Porumb	" " " " . .	14 60—14 80
Rapiță,	" " " " . .	34 50—36 —
Slănină (clisă)	" " " " . .	126—128 —
Untură de porc B.-Pesta	" " " " . .	152—153 —

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.

Asigurări pe viață în toate combinațiile.

Asigurări pentru cazuri de accidente.

Asigurări contra pagubelor prin grindină.

Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe).

Nr. 2 (45—52)

Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri conziderabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

„SENTINELA”, institut de credit în Satul-nou.

Doi contabili de bancă

pot află aplicare. Salar anual 1600 coroane, cuartir și tantieme.

Reflectanții să se adreseze domnului P. Stoica în Satul-nou (Révaujfalu), comunicând aptitudinea de a lucra independent și cunoștințele de limbi.

Nr. 115 (1—2)

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE”

— Nr. 1. —

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comere.

— Nr. 2. —

Băncile Române

din

Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albinei”, Sibiu.

— Nr. 3 și 4. —

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comere.

— Nr. 5—8. —

Studii practice de bancă

de

Ioan I. Lăpădatu,
secretarul institutului de credit și econ. „Ardeleana”.

Se pot procura dela domnii autori în Sibiu și Orăștie cele două dintâu à 50 fil., a treia cu K 1— și a patra cu K 2.—

Ioan I. Lăpădatu